

Yttrande

Datum 2023-08-23

Klassificering 1.5.2

Dnr RAÄ-2023-1448

Avdelning Kulturmiljöavdelningen

Enhet Bebyggelseutveckling

Ert datum 2023-05-03

Ert dnr 3680/2021

Riksantikvarieämbetet yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader

Sammanfattning

Riksantikvarieämbetet har ingenting att erinra mot de föreslagna föreskrifterna, men vill hänvisa till Riksantikvarieämbetets yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall, diarienummer RAÄ-2023-1083. Yttrandet innehåller förslag på förändring av skrivningar gällande varsamhet, förvanskning och särskilt värdefull byggnad samt synpunkter på att det bör framgå hur det kan säkerställas att byggherren och byggnadsnämnden har tillräckliga kunskaper för att hantera kravet på varsamhet och förbudet mot förvanskning.

Synpunkter

Riksantikvarieämbetet ser positivt på att författningsförslaget 1 kap. 11§ tydliggör att en åtgärds eventuella påverkan på kulturvärden ska anges, vilket kan leda till bättre regelefterlevnad. Dock anser Riksantikvarieämbetet att det bör framgå hur kontrollen av kulturvärden följs upp och att det tydligt bör framgå att byggnadsnämnden kan ställa krav på byggherren gällande certifierad sakkunnig avseende kulturvärden (KUL 2, BFS 2011:15).

Riksantikvarieämbetet ser i övrigt fördelar med att skrivningar gällande kulturvärden i författningens 4 kap. lyfts från allmänt råd till föreskrift och därmed blir bindande. När det gäller vad som avses med byggnadens karaktär, anser Riksantikvarieämbetet att den tydlighet som finns i lagtexten skulle kunna lyftas in i denna text, så att de egenskaper som omnämns i paragrafen tydligare kan kopplas till dessa värden. Vidare att kriterier för särskilt värdefull byggnad kan även omfatta yngre byggnader än från tiden före 1920-talet. Se också Riksantikvarieämbetets yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall, diarienummer RAÄ-2023-1083.

När det gäller vad som avses med byggnadens karaktär kopplat till varsamhet 4 kap. 6§, föreslås följande skrivning:

Riksantikvarieämbetet

Box 1114

621 22 Visby

Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

www.raa.se

Org.nr 202100-1090

Bankgiro 5052-3620

En åtgärd ska anses uppfylla kravet på varsamhet om åtgärden respekterar byggnadens karaktär *och tillvaratar dess tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.*

Motsvarande kan 4 kap. 7§ kompletteras enligt nedan:

För att en åtgärd inte ska anses medföra en förvanskning av en särskilt värdefull byggnad *ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt* ska åtgärden 1. Inte förändra byggnadens karaktärsdrag o s v.

Särskilt vill Riksantikvarieämbetet framhålla att 4 kap. 7§ sista stycket gällande avvägningar kopplade till undantag från förvanskningsförbudet förutsätter antikvarisk kunskap.

När kriterierna för en särskilt värdefull byggnad anges bör det förtydligas i 4 kap. 8§, att även en yngre byggnad kan vara särskilt värdefull. Förslagsvis genom följande tillägg:

Byggnader från tiden före 1920-talets bebyggelseexpansion, som har sin huvudsakliga karaktär bevarad, ska anses vara särskilt värdefulla om inte något talar däremot. *Även yngre byggnader kan dock vara särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.*

Riksantikvarieämbetet delar Boverkets konsekvensanalys kapitel 7.7 att kravnivån i föreskriftsförslaget när det gäller tillvaratagande av kulturvärden bedöms vara oförändrad jämfört med nuvarande regler och att det ur den aspekten inte medför några konsekvenser. Däremot kan kompetensbehovet gällande tillvaratagande av kulturvärden, och lämplig lösning för att öka tillgänglighet, hos byggherre, kommunens tjänstepersoner och byggnadsnämnd antas öka.

Korrektur i avsnitt 8 författningskommentarer, Varsamhet 6§ sista stycket sidan 105. **Närmare överväganden finns i avsnitt 5.4.3**, inte 5.4.2. Samma korrektur under författningskommentarerna Förbud mot förvanskning 7§ sidan 106 och Särskilt värdefull byggnad 8§ sidan 107.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Marja-Leena Pilvesmaa efter föredragning av utredaren Therese Sonehag. Enhetschef Christian Runeby och verksamhetsutvecklare Rikard Sohlenius har deltagit i den slutliga handläggningen.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.